

UNIC VAN
WATERSCHAPPEN

Onteigening in het waterbeheer

Herman Havekes (UvW/UU)

1

UNIC VAN
WATERSCHAPPEN

Onteigening in het waterbeheer

1. Eigendom is grondrecht (zie art. 1 Eerste Protocol bij EVRM en art. 14 Grondwet), onteigening kan alleen plaatsvinden in algemeen belang en tegen vooraf verzekerde schadeloosstelling. Eigendom is dus niet onaantastbaar, zie bijv. gedoogplichten in waterbeheer.
2. De Omgevingswet brengt grote veranderingen mee op punt onteigening (zie Aanvullingswet grondeigendom, Stb. 2020, 112, en H 11, 13 en 16 Ow). Het waterschap neemt straks zélf de onteigeningsbeschikking. Die moet bekrachtigd worden door rechtbank (beroep bij Afdeling Bestuursrechtspraak) en rechtbank beslist ook over schadeloosstelling (beroep in cassatie bij Hoge Raad)

2

UNIC VAN
WATERSCHAPPEN

Onteigening in het waterbeheer

3. Onteigening blijft ultimum remedium onder Omgevingswet. Belang, noodzaak en urgentie moeten vaststaan en instrument kan niet worden toegepast als er minder vergaande middelen ter beschikking staan (zoals gedoogplichten). Er moet ook 'redelijke poging' tot minnelijke verwerving zijn gedaan.
4. Idee is, gezien grote veranderingen, om Expertisecentrum Onteigening op te richten; er ligt reeds Draaiboek met veel informatie en modellen waaraan ook enkele waterschappen hebben meegewerkt.
5. Ondanks nieuwe positie waterschap op dit terrein is het sterk de vraag of specifiek ter voorkoming van wateroverlast de instrumentenkoffer van het waterschap met de nieuwe regeling van de onteigening in de Omgevingswet beter gevuld is.

3